

Turso vuonna 2016

Turso telakoitiin, sitä kunnostettiin ja sillä myös ajettiin. Aina Turussa saakka.

Turso Suomenlinnan telakalla pohjan pesun, huollon ja maalauksen jälkeen 19. huhtikuuta. Tikkurila Oyj lahjoitti pohjamaalit. Siitä suurkiitos! (Kuvat Pekka Snellman)

Vuoden alussa aloitettiin aluksen keulaan tehtävän miehistöhytin rakennustyöt metallitöillä; tila oli saatu pestyksi jo edellisvuoden lopulla. Rakenteiden purkaminen, kulkuaukon ja portaiden tekeminen sekä muut pohjatyöt tehtiin ensin. Hienoa oli se, että pakkasjakson aikana pääsimme tekemään metallityöt, joihin kuuluivat myös konehuoneen pöytä ja istuimet, E.I. Kekkosen konepajan suojissa

Tattarisuolla. Pakkasten laannuttua kulkuväylän katos sekä valoikkuna asennettiin kannelle paikoilleen. GVK Coating Technology Oy lahjoitti lämpöeristepinnoitteen miehistöhyttiin. Tätä kirjoitettaessa eristäminen ja venepuusepäntyöt ovat tosin vielä tekemättä.

Toinen suuri hanke oli *Turso* telakointi Suomenlinnassa. 10 vuotta oli kulunut edellisestä, joten oli aika tehdä pohjan

Turso lähdessä risteilylle Helsingin Eteläsatamasta 9. kesäkuuta.

suurpainepesu ja maalaus. Samalla tarkastettiin ja huollettiin muu vedenalainen tekniikka. Tikkurila Coatings'in asiantuntija kävi tarkastamassa maalien kunnon ja Tikkurila myös lahjoitti tarvittavat maalit. Alfons Håkansin telakan ammattilaiset hoitivat pesu- ja maalaustyöt.

Luonnollisesti riitti muutakin huoltotyötä. Kova pakkanenkin teki ensimmä-

Satamajäänsärkijä s/s Turso yhdistys ry

Keväällä 2004 perustetun Satamajäänsärkijä s/s Turso yhdistys ry:n tarkoituksena on mm. vaalia merenkulkuperinteitä sekä toimia vanhojen alusten kunnostamisen ja säilyttämisen puolesta. Yhdistys osti elokuussa 2004 Pietarista Suomeen sotakorvausalus *Turson*, joka oli sodan jälkeen yksi Neuvostoliittoon sotakorvauksena luovutetuista 104 kauppa-aluksesta. *Turso* toimi Pietarissa ammattikäytössä *Taifun*-nimisenä luovutukseensa saakka. *Turso* on luovutetuista sotakorvauslaivoista ainoa jäljellä oleva alus.

Helsingin kaupunki tilasi aluksen satamajäänsärkijäkseen sodan aikana ja se valmistui Wärtsilän Hietalahden telakalta Helsingissä tammikuussa 1944. *Turso* on 11 vuoden kunnostuksen ja entisöintityön jälkeen saatu myös teknisesti hyvään kuntoon. *Turso* toimii liikkuvana museaalisenä perinnealuksena sekä Suomen Höyrypursiseuran lippulainavana. Se osallistuu erilaisiin merellisiin tapahtumiin Itämeren alueella ja tulee toimimaan myös höyrytekniikan ja merenkulun koulutusaluksena nuorisolle.

Turso-yhdistyksen hallitukseen kuuluvat vuonna 2016: puheenjohtaja Pekka Snellman, sihteeri Poku Sipola, Esko Härö, Jukka Kallio, Rami Wirrankoski ja Jarmo Saramies.

Liity mukaan yhdistyksen toimintaan! Yhdistykseen otetaan kannatusjäseniksi henkilö- ja yhteisöjäseniä. Henkilöjäsenten liittymismaksu on 20 € ja vuosimaksu 30 €, yhteisöjen liittymismaksu on 500 € ja vuosimaksu 250 €. Jäsenhakemukset voidaan osoittaa yhdistyksen puheenjohtajalle perinnelaivaturso@gmail.com tai sihteerille poku.sipola@gmail.com.

Turso Turussa

Turso teki lähes viikon mittaisen reissun Turkuun ja takaisin heinä-elokuun vaihteessa. Matka oli taas ”ikimuistoinen” ja osittain haastavakin.

Miehistöhytiin alaskäynti toukokuussa.

mäistä kertaa aluksella hieman vaurioita. Kuten olemme aina todenneet, korjaus- ja huoltotöitä riittää vanhassa perinneläivässä vanhassa loputtomiin.

Ennen tulevaa purjehduskautta pyritään miehistöhytin lopputyöt saamaan valmiiksi ja toivottavasti myös lahjoituksena saadut neljä pesukommuuttia kunnostetuksi ja asennetuksi. Se riippuu rahoituksesta.

Turson rahoitustilanne on näet hankaloitunut selvästi. Nyt kun alus on saatu entisöinnin osalta valmiiksi, on tukijoiden löytäminen aluksen ylläpitoon ja käyttöön haasteellista. Perinteiset tukijamme eivät ole enää yhtä auliita, joten on löydettävä uusia rahoituskeinoja lisää pitääksemme *Turson* liikkuvana laivana. Rahoituksen hoitamiseksi toteutamme edelleen jäsenristeilyjä, pyrimme kasvattamaan kannatusjäsenien määrää ja erityisesti panostamme yhteisöjäsenhankintaan. Edistämme myös *Turso*-kirjan myyntiä. Toivottavasti mahdollisimman moni tämän lukijoista saadaan liittymään *Turson* kannattajajoukkoon.

Koska *Tursolla* ei ole palkattua työvoimaa, pyrimme saamaan lisää höyryalan harrastajia mukaan ja sitoutumaan *Turson* säilymiseen. Aluksella on paljon tehtäviä, joita voidaan tehdä talkoilla. Risteilyihin valmistelut aloitetaan aina muutama päivä ennen liikkeellelähtöä ja myös ajojen jälkeen huoltotöitä on riittävästi.

Kesän aikana kävimme kahdesti Hanasaressa lastaamassa hiiliä. Lisäksi saimme Inkoosta hiiliä päästäksemme takaisin Hietalahteen Turun risteilyltä. Risteily kesti 5 päivää, emmekä olleet osanneet arvioida aluksen hiilen kulutusta riittävästi. Kaikkiaan teimme kymmenkunta jäsenristeilyä. Perinteisesti olimme myös järjestämässä 15.10. Helsingin höyrytahtumaa, jolloin jäsenristeily tehtiin aamupäivällä ja alus oli yleisölle avoinna iltpäivällä neljä tuntia. Tilaisuuden yhteydessä järjestettiin myös ravintola Elmun tiloissa Höyrypursiseuran ja Suomen Laivahistoriallisen yhdistyksen järjestämä merikirjallisuuden myyntitapahtuma.

Pekka Snellman

Turso saapumassa Hangon satamaan. (Kuvat Teuvo Sievilä)

Hietalahdesta lähdimme mukavassa säässä kohti Hankoa. Meri oli melkein tyyni ja aurinko paistoi mukavasti. Miehistöä oli 13 henkeä, joten lämmittäjillä saattoi olla välissä vähän huilusaikaa. Mehän kaikki tiedämme, ettei *Turso* ole niitä helpoimpia ja keveimpiä lämmitettäviä. Työ on kutakuinkin lämmintä ja tosi fyysistä. Vieraita oli Hankoon asti melkein 40 ja useat heistä jatkoivat yöpymisen jälkeen matkaa vielä Turkuun.

Tutka avuksi

Olimme valinneet kulkuväyläksi mai-semareitin, joten oli ahtauduttava Bärösundin läpi vastaantulevasta liikenteestä huolimatta. Kaikki sujui ongelmitta ja Hankoon saavuimme aikataulun mukaisesti ja ne vierastamme, jotka lähtivät sieltä takaisin kotiin, ehtivät mukavasti iltajunan mukaan. Me yöksi jääneet nautimme Hangon rantaravintoloiden ruokatarjonnasta.

Alkumatkalla, Bärösund kohta takana.

Aamu valkeni Hangossa utuisena ja sade uhkasi kaatua päällemme. Niinhän siinä sitten kävi, että parin tunnin ajon jälkeen saderintama saavutti meidät ja peitti näkyvistä linjamerkit, reimarit ja saaret. Jonkun aikaa ajoimme tutkan varassa mutkaista ja paikoin hyvinkin kapeaa väylää. Onneksi meillä oli kokemusta jo edellisestä Kotkan menomatkalta. Kuriositeettina kerrottakoon, että pahimman myräkän aikana eräs vieraistamme hoiti lastalla ruorihytin ikkunoiden vedenpoiston kastuen itse aivan läpimäräksi. Kattilahuoneen yläkerta kuivasi kyllä herran vaatetuksen nopeasti. Hiittisten paikkeilla sää alkoi seljetä ja Kasnäsisä aurinko jo paistoi.

Kesäkaupunki Turku

Turkuun saavuimme aikataulun mukaisesti, ja oli mahtavaa ajaa *Turso*lla ylös Aurajokea *Suomen Joutsenen* lähelle meille varattuun satamapaikkaan. Vastassa olivat sataman miehet ja Forum Marinumin edustajat.

Perjantai oli miehistölle lähes vapaa-päivä, sillä Turkuun suunnitellut kaksi risteilyä olivat peruuntuneet. Lauantaina *Turso* oli avoinna turkulaisille ja heitä vierailikin aluksella noin 700 henkeä. Miehistöllä oli yleisötilaisuuden jälkeen mahdollisuus tutustua opastetuilla kieroksilla Turun Merikeskus Forum Marinumiin, joka on merenkulun valtakunnallinen erikoismuseo. Museon näyttely oli juuri rakennettu uusiksi ja omasta mielestäni voitti Kotkan Merikeskus Vellamon näyttelyn. Museossa on myös esillä runsaasti aluksia: purjealusten *Sigynin* ja *Suomen Joutsenen* lisäksi höyryhinaaja *Vetäjä V* sekä kymmenkunta puolustusvoimien ja merivartioston aluksia, joista yksi vaikuttavimmista on tykkivene *Karjala*.

Turku on kesäkaupunki parhaasta päästä. Joen varressa on parikymmentä ravintolalaitavaa ja joen penkalla sama määrä terasseja. Lisäksi pitkin jokea seilaa iltaisin *Jakke Jokilautta*, joka on vanha lossi Saimaalta, rakennettuna nykyajan vaatimusten mukaiseksi liikkuvaksi kesäterassiksi. Hauskaa oli, mutta harkitusti, sillä sunnuntaina piti lähteä paluumatkalle, jota varjosti huoli hiilen riittämisestä.

Hiilet vähissä

Turusta ei saanut lisää hiiltä ja Naantalintalon hiili taisi olla liian hienojakoista. Lähdimme kuitenkin matkaan ajatellen, että näillä mennään ja katsotaan kuinka pitkälle hiilet riittää. Paluumatkalla oli laivalla vain muutama vieras. Yövyimme jälleen Hangossa entisöidyn vanhan voimakasiinin edessä. Saimme sieltä sähköä, vettä ja saimme myös sauna Hangon satamalaitoksen edustussau-nassa. Maanantaina alkoi hiilen metsäs-

Turso Aurajoella, taustalla museolaiva *Sigyn*.

Pelastus Inkoossa, kiitos Fortumin. Olli Torvinen valvoo hiilen lastausta.

tys. Tiesimme, että Inkoon hiilisatama toimi edelleen, vaikka voimalaitos olikin suljettu. Lopulta useiden puhelinsoit-tojen jälkeen saimme Fortumilta luvan poiketa Inkoossa hakemassa hiiltä. In-koo Shippingin toimitusjohtaja oli meitä laiturilla vastassa ja järjesti palveluna hiilen lastaamisen. *Turson* kiinnittyessä Inkoon laiturisiin, lämmittäjät ilmoittivat hiiltä olevan enää vain muutama lapiolininen. Täpärälle siis meni. Kaksi viiden kuution kauhallista hiiliä lastattiin va-jaassa tunnissa, laiva välissä kääntäen ja

niin pääsimme jatkamaan matkaa kohti Helsinkiä.

Tuuli oli koko ajan voimistunut ja Porkkalan selällä vinosti takaapäin tulevat metriset aallot keinuttivat *Turso*akin sen verran, että tavaraa lenteli ja jääkaappi-pikin tyhjensi kerran sisältönsä.

Pääsimme illalla turvallisesti Hietalah-teen ja oli aika kiittää miehistöä ja kaikkia vieraita upeasta seikkailusta. Ensi kesänä edessä on uusi retki, katsotaan sitten, että minne.

Poku Sipola